

Projekce příjmů systému veřejného zdravotního pojištění

seminář Hospodářské komory
10. října 2019

PhDr. Lucie Bryndová, lucie.bryndova@fsv.cuni.cz

Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova
Centrum zdravotní ekonomie a managementu při Univerzitě Karlově

CZEM

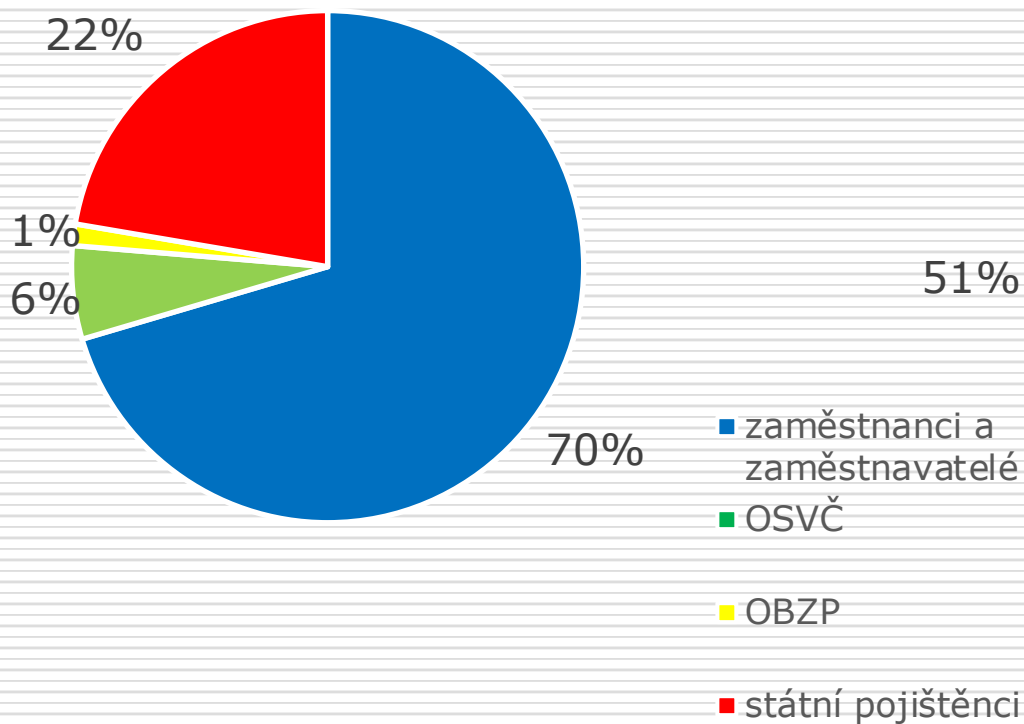
Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Projekční předpoklady modelu

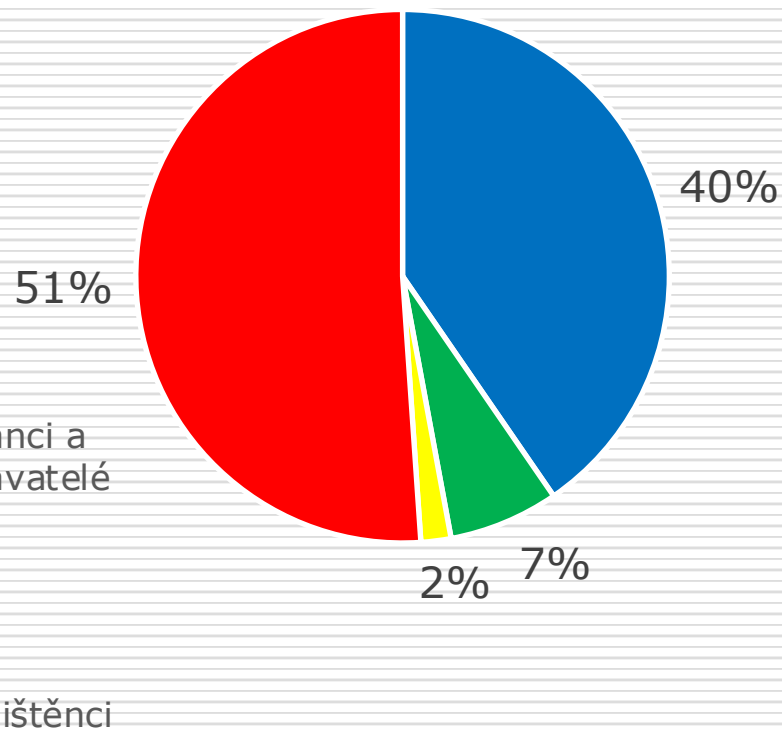

Dnešní zdroje systému v.z.p

Objem příjmů

Počet osob

Vstupní údaje pro projekci

Český statistický úřad – Demografická projekce 2018-2100, včetně prognóz mortalit dle věkových ročníků. Makroekonomické výchozí hodnoty pro rok 2018.

Ministerstvo financí – makroekonomická predikce z července 2019 (do roku 2022). Národní účty - počty osob v kategoriích dle plátců pojistného. Věkově specifické výdajové profily.

Evropská komise – makroekonomický scénář dlouhodobého vývoje pro ČR použitý pro Ageing report 2018 (míry participace, produktivita práce, míry nezaměstnanosti)

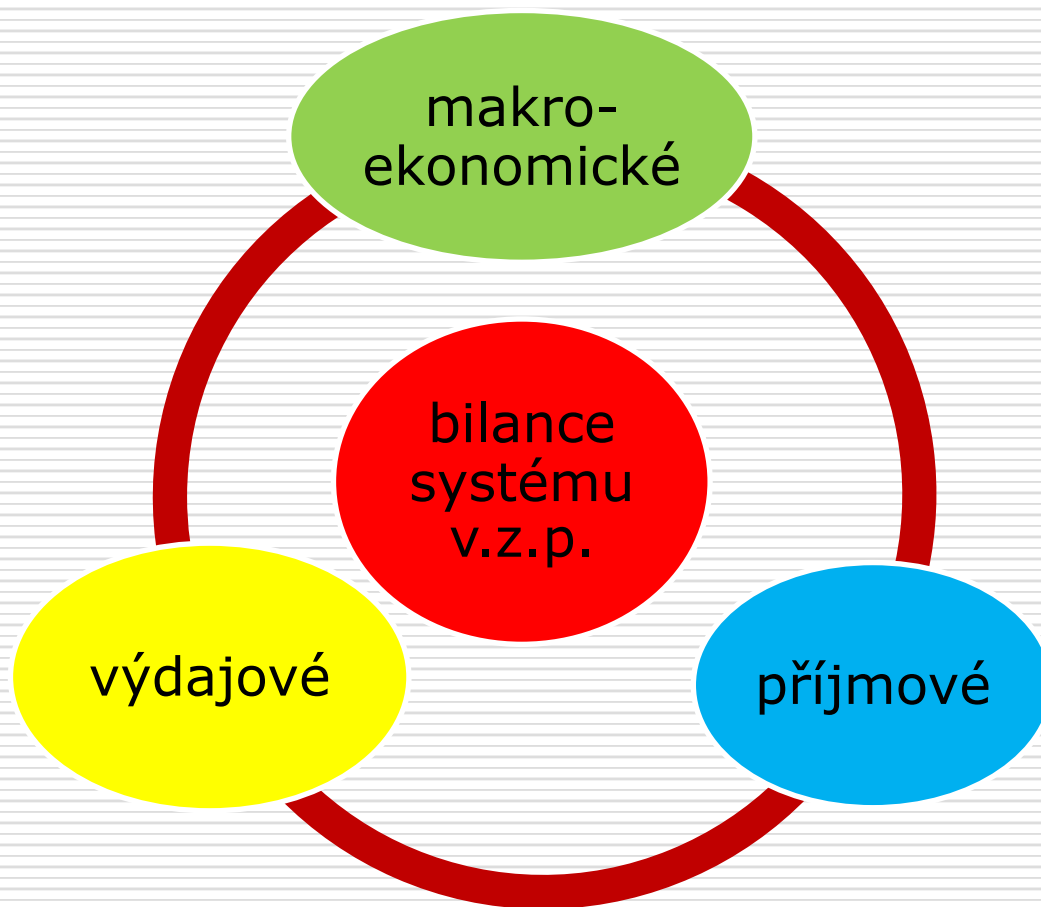
Národní rozpočtová rada vlády – makroekonomický scénář dlouhodobého vývoje ČR (růst produktivity práce)

Ministerstvo zdravotnictví – data zdravotních pojišťoven (příjmy z pojistného dle kategorií plátců a celkové výdaje na zdravotní péči)

Česká národní banka – parametry zátěžového testu

Projekční předpoklady modelu

Projekční předpoklady

Makroekonomické

tučně volby pro základní variantu projekce

- ➔ 3 demografické scénáře – nízká, **střední**, vysoká, vše s migrací
- ➔ 2 scénáře míry participace – **věk odchodu do důchodu dle současné legislativy**; posouvání věku odchodu do důchodu
- ➔ 2 scénáře růstu produktivity práce – **dle Evropské komise** a dle Národní rozpočtové rady vlády (NRRV)
- ➔ Míra nezaměstnanosti dle scénáře Evropské komise
- ➔ Do roku 2022 vycházíme z projekce Ministerstva financí

S využitím vstupních zdrojů a setu předpokladů modelujeme **potenciální růst ekonomiky a potenciální hrubý domácí produkt.**

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Projekční předpoklady

Příjmové

- ➔ Příjmy jsou počítány zvláště pro kategorie zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), osoby bez zdanitelných příjmů (OBZP) a státní pojištěnci
- ➔ Jsou odvislé od průměrné mzdy a počtu pracujících, neaktivních a státních pojištěnců
- ➔ Jak průměrná mzda, tak počty osob v jednotlivých kategoriích souvisí s demografií, předpokládanou mírou participace a ekonomickou výkonností, včetně nezaměstnanosti
- ➔ V základní variantě se uplatňuje základní makroekonomický scénář (tučně na předchozím slidu)

Příjmy systému v.z.p. jsou modelovány také jako potenciální, znázorňující trendy – není zohledněn ekonomický cyklus a za předpokladu neměnného stavu všech ostatních veličin i legislativy

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Projekce příjmů v.z.p.

Příjmy od zaměstnanců, zaměstnavatelů a OSVČ – závisí na vývoji průměrné mzdy (roste s produktivitou práce) a počtu pracovníků (mění se s demografií, mírami participace a mírou nezaměstnanosti)

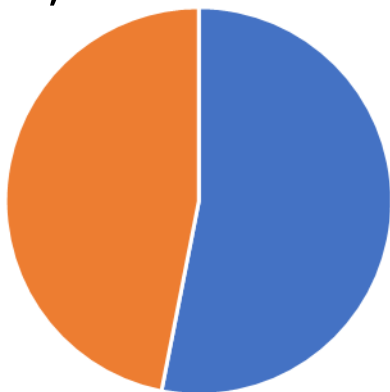
Příjmy od OBZP – závisí na růstu mezd (roste s produktivitou práce) a počtu ekonomicky neaktivních lidí (mění se s demografií a mírami participace)

Příjmy od státu za státní pojištěnce – závisí na růstu platby státu za jednoho pojištěnce (navázáno na růst průměrné mzdy) a počtu státních pojištěnců (mění se s demografií, mírami participace a mírou nezaměstnanosti)

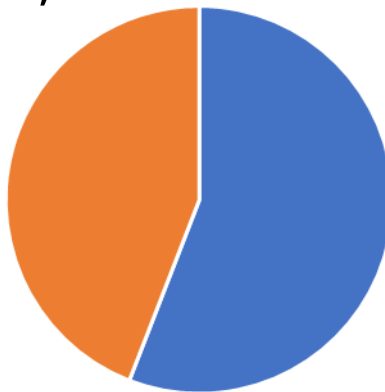
Nepoměr mezi státními pojištěnci a osobami výdělečně činnými bude narůstat

1:1,13 2018

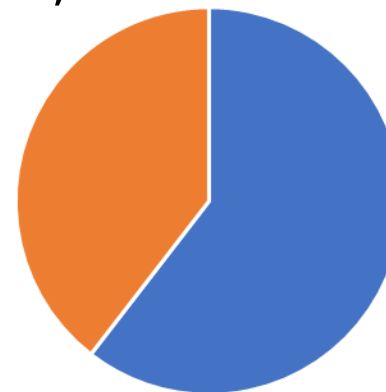
■ 1 ■ 2

1:1,27 2030

■ 1 ■ 2

1:1,53 2060

■ 1 ■ 2

státní pojištěnci

ekonomicky aktivní lidé odvádějící zdravotní pojištění ze zdanitelných příjmů

Tyto 2 kategorie nejsou disjunktní díky souběhům kategorie státní pojištěnci s výdělečně činnými. V našem modelu na to pamatujeme.

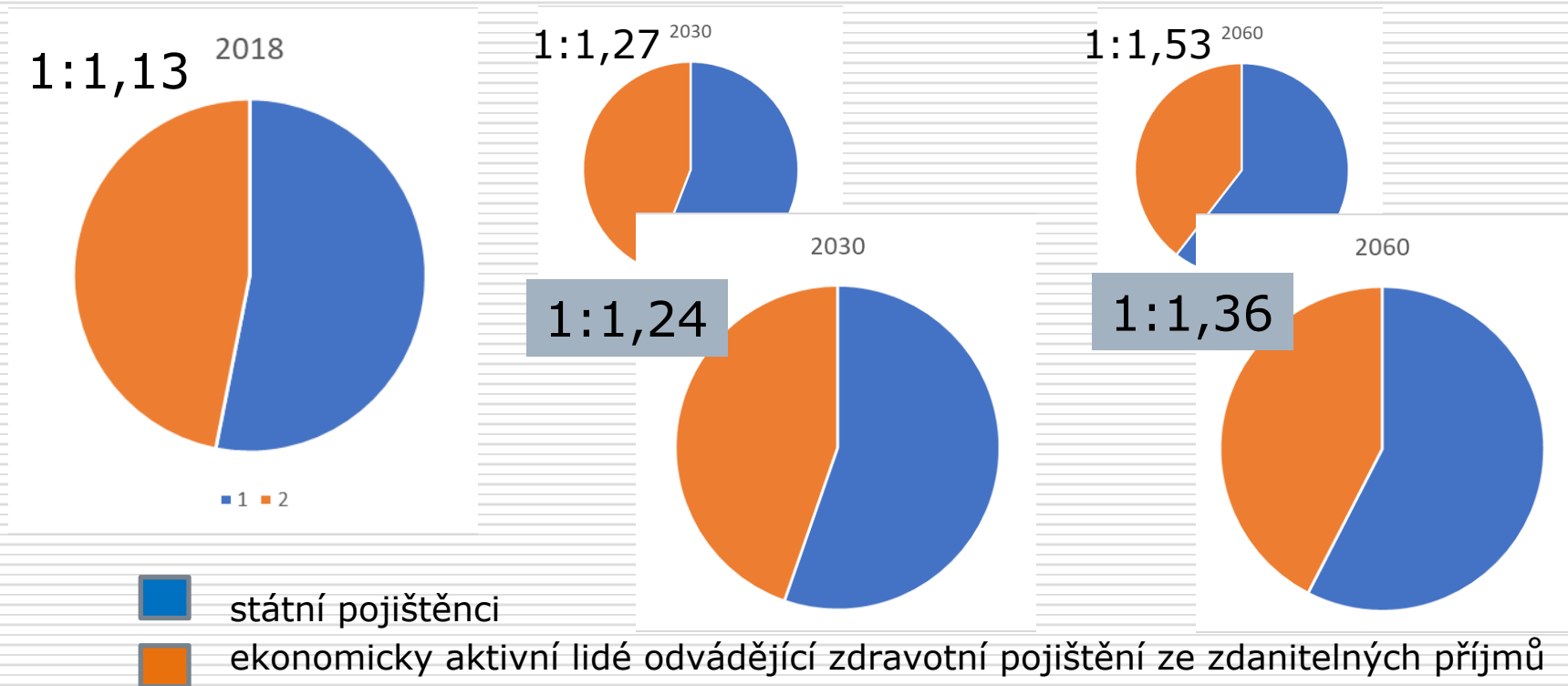

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Státní pojištěnci a osoby výdělečně činné při uplatnění tzv. revizního mechanismu

Revizní mechanismus = věk odchodu do důchodu se posouvá v důsledku rostoucí očekávané doby dožití.

CZEM

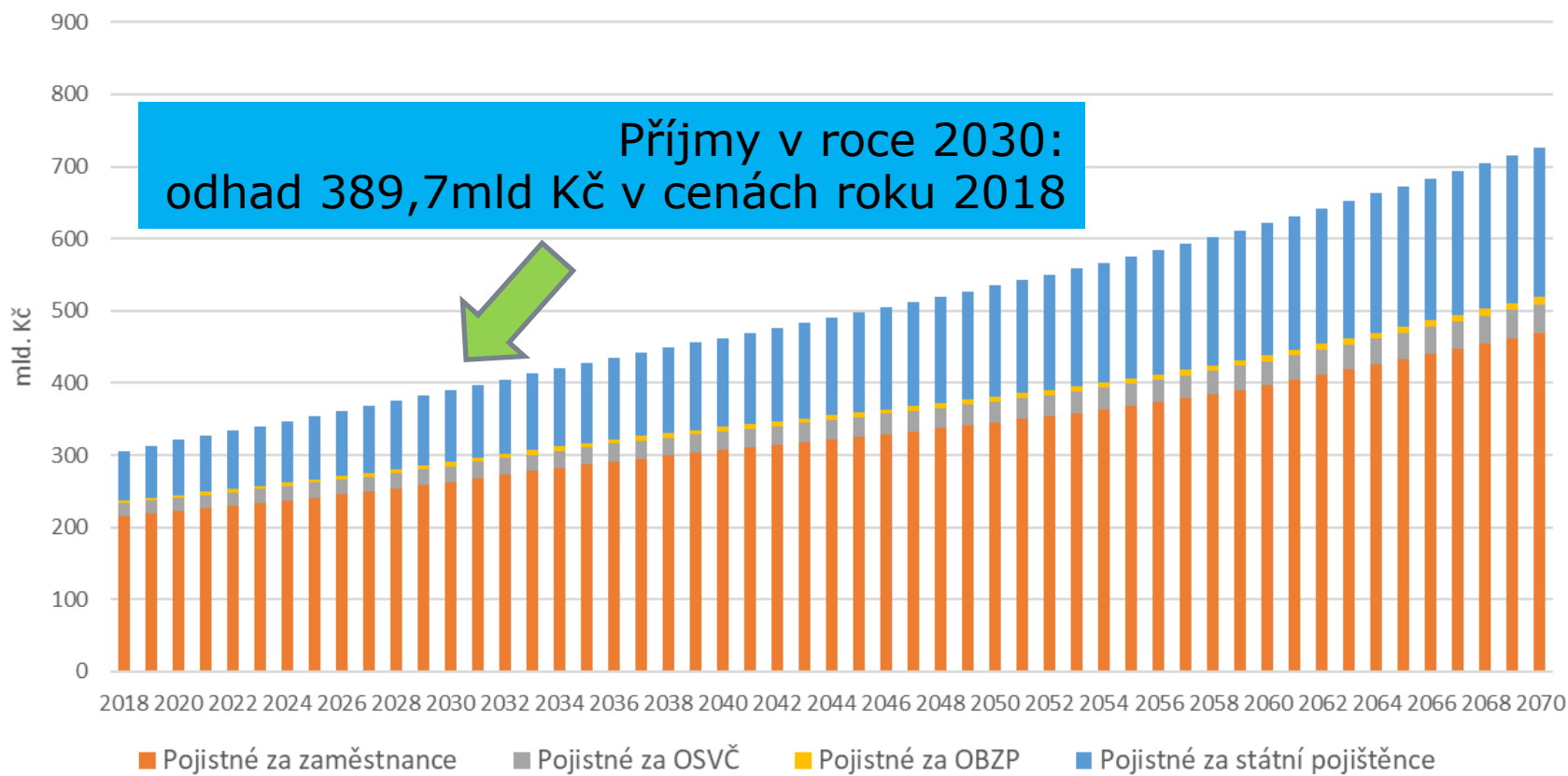
Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Složení příjmů v.z.p. dle kategorií plátců

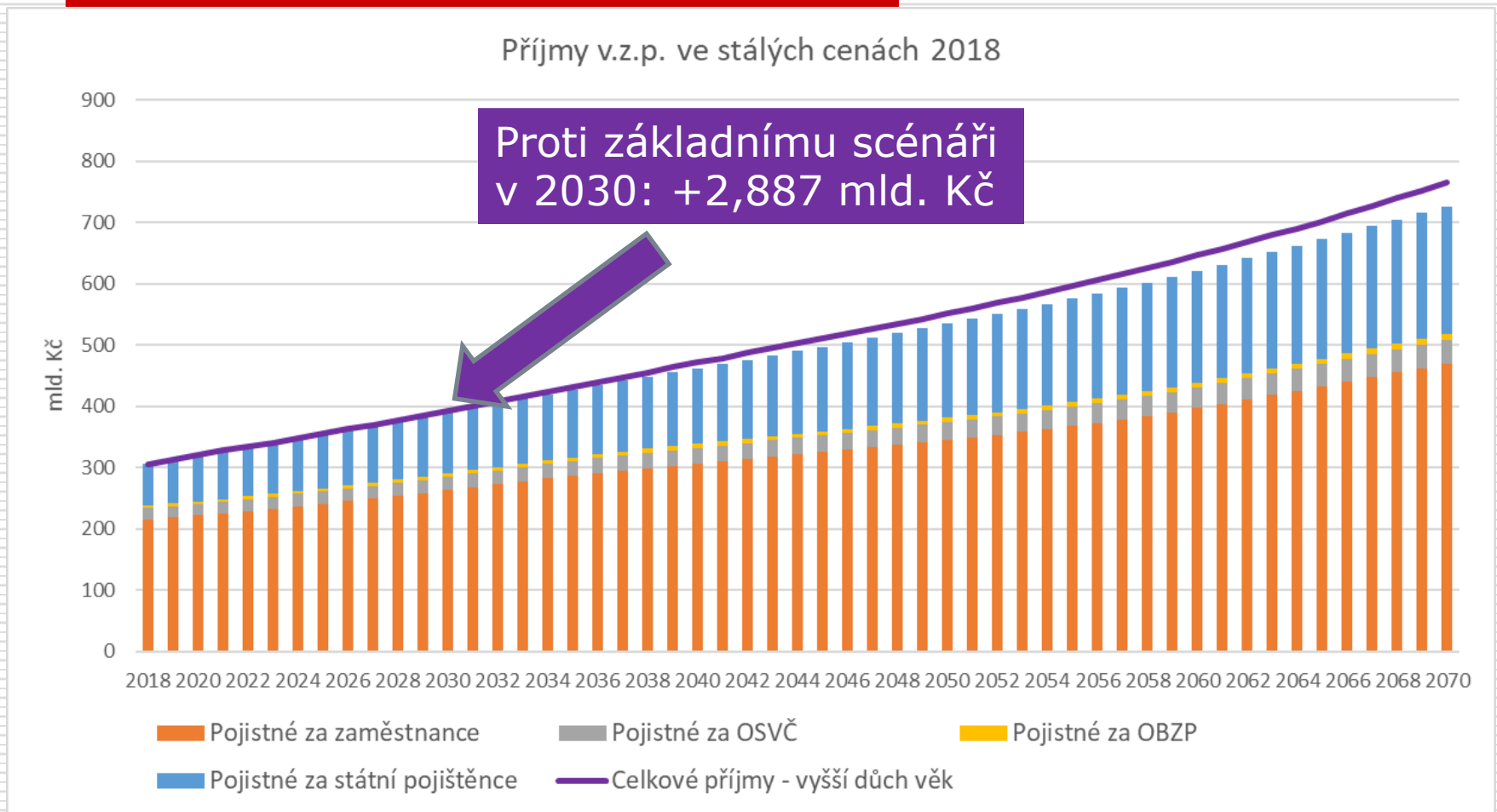
Střední demografická varianta s migrací, důchodový věk dle stávající legislativy

Příjmy v.z.p. ve stálých cenách 2018

Příjmy v.z.p. dle kategorií plátců

Alternativní scénáře: **posouvání věku odchodu do důchodu (fialová)**

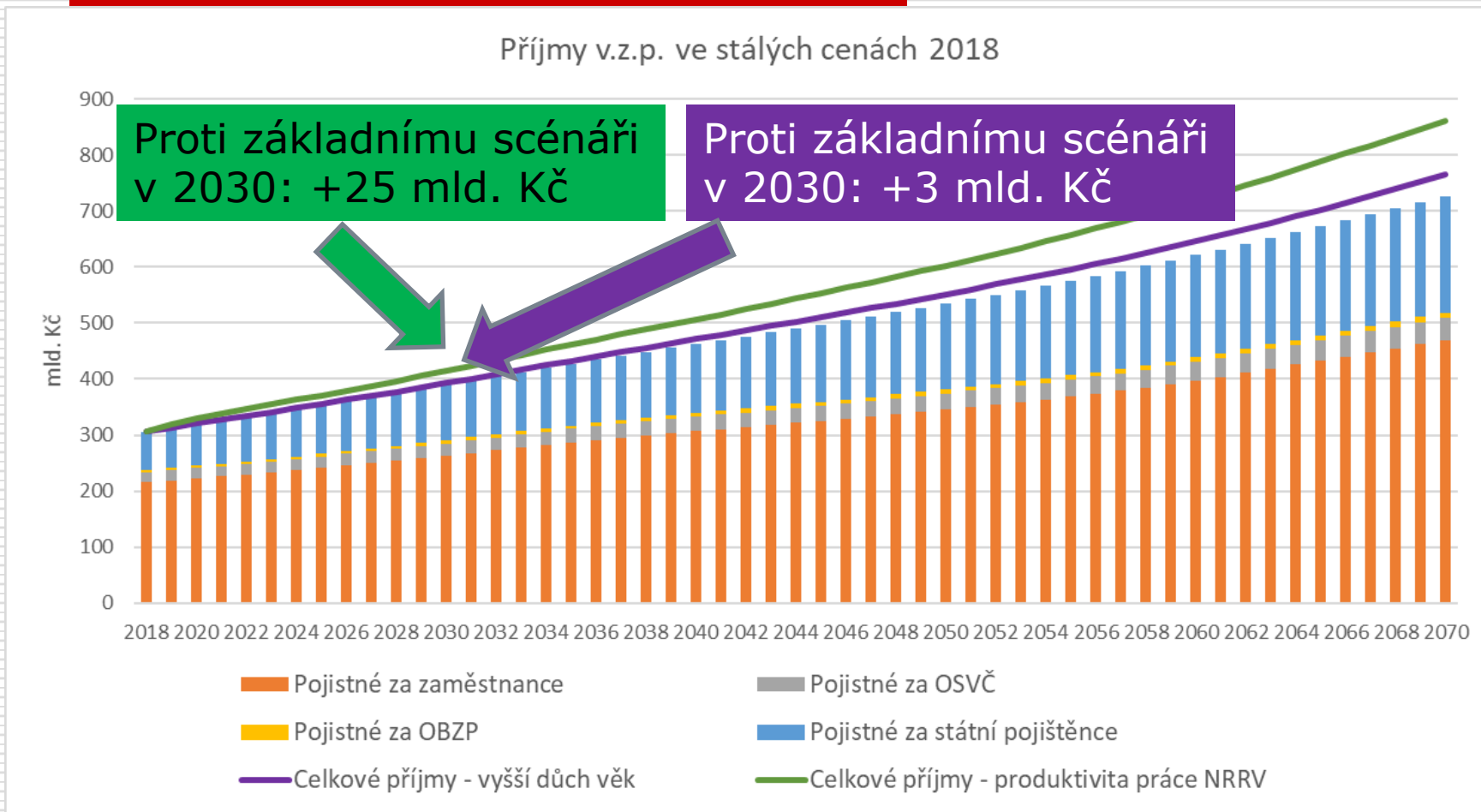
CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

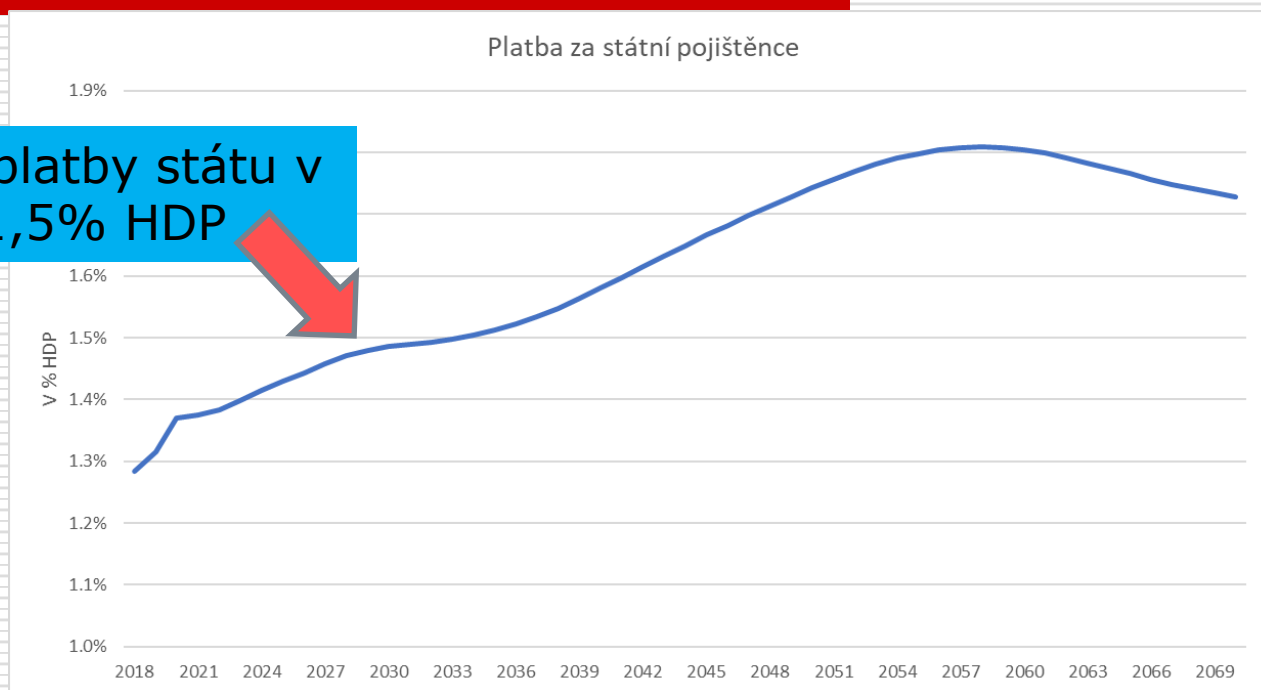
Příjmy v.z.p. dle kategorií plátců

Alternativní scénáře: **posouvání věku odchodu do důchodu (fialová),
růst produktivity práce dle NRRV (zelená)**

Platba státu za státní pojištěnce v % HDP

Odhad platby státu v 2030: 1,5% HDP

Platba státu za státní pojištěnce (navázaná na růst průměrné mzdy) poroste kvůli vyššímu počtu státních pojištěnců - **do roku 2030 odhad o 0,2% HDP.**

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

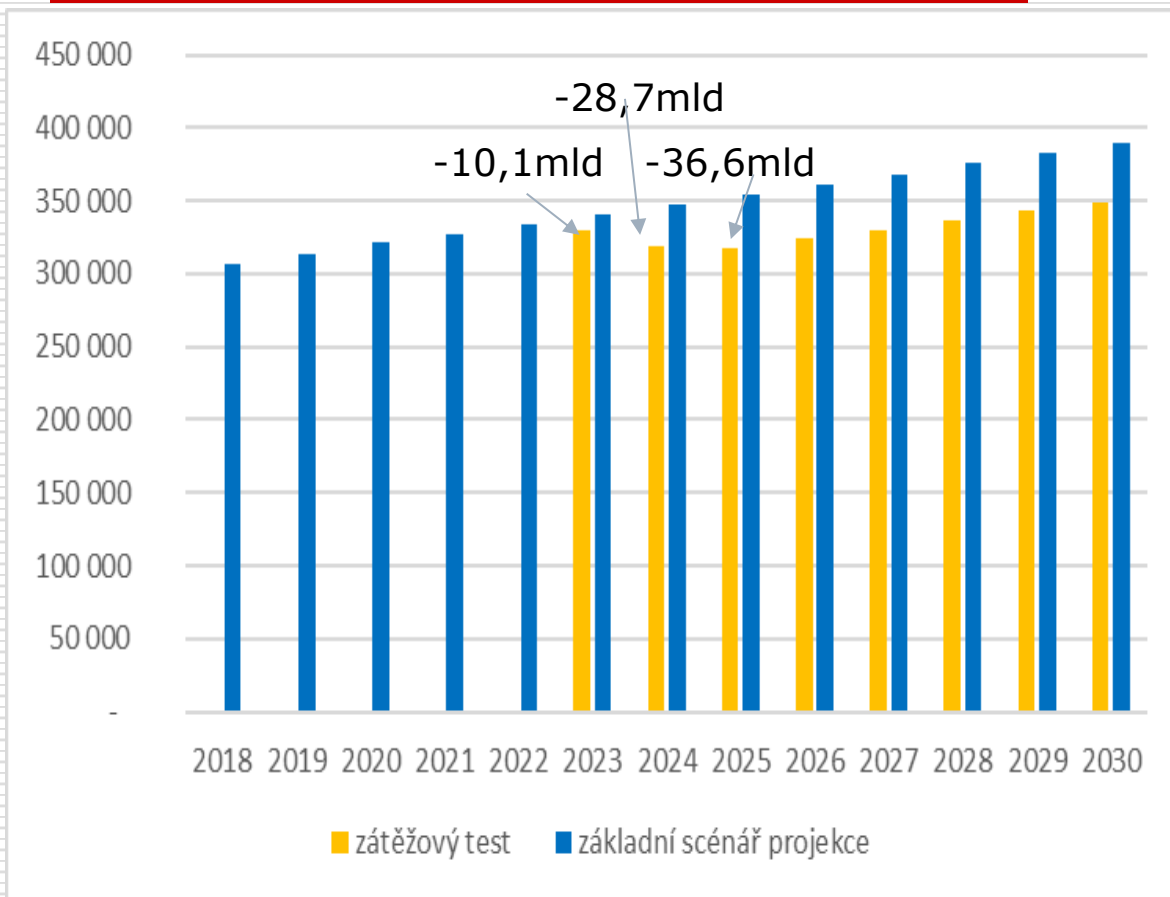
Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Výstupy modelu – shrnutí příjmové projekce

- Platba státu poroste, částečně vykompenzuje pokles příjmů z důvodu nižšího počtu pracovníků.
- **Platba státu** se do roku 2030 navýší o cca **0,8% státního rozpočtu**. Tyto výdaje budou muset být kompenzovány snížením jiných státních výdajů, navýšením příjmů státního rozpočtu nebo schodkem. V roce 2030 se jedná o ekvivalent např. současných **výdajů státního rozpočtu na ochranu životního prostředí**.
- Využití revizního mechanismu a **posouvání věku odchodu do důchodu** by v roce 2030 mohlo znamenat **plus cca 3mld Kč** (v cenách roku 2018).
- Vyšší růst produktivity práce dle předpokladů NRRV představuje pro rok 2030 proti základnímu scénáři plus 25mld Kč (v cenách roku 2018).
- **Nejvýznamnějším faktorem příjmové projekce je růst produktivity práce a míra nezaměstnanosti, které závisejí na ekonomickém cyklu.**

Příjmová projekce – zátěžový test

Parametry testu nastaveny podle vývoje klíčových proměnných Nepříznivého scénáře ČNB (Zpráva o finanční stabilitě 2018/2019).

Počátek ekonomického ochlazení arbitrárně nastaven na rok 2023.

Modelový pokles reálného HDP v prvních 3 letech ochlazení:

ČNB	-2,6%	-6,5%	-1,1%
Prezentovaný model	-2,2%	-6,2%	-0,3%

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Projekční předpoklady modelu

Projekce výdajů v.z.p.

Pro potřeby souvislostí a možnosti **hodnocení výsledků příjmové projekce.**

Metodika je vhodná pro zachycení definovaných trendů ve **středně až dlouhodobém horizontu.**

Na rozdíl od výdajové projekce UZIS náš model **není vhodný k přesnějšímu odhadování výdajů v krátkodobém horizontu.**

Ve střednědobém horizontu se naše odhady s UZIS velmi podobají, což ukazuje na **návaznost obou použitých metodik.**

Model **vychází z uspokojených zdravotních potřeb na pojištěnce** dle výkazů zdravotních pojišťoven, podle věku a pohlaví

Projekční předpoklady

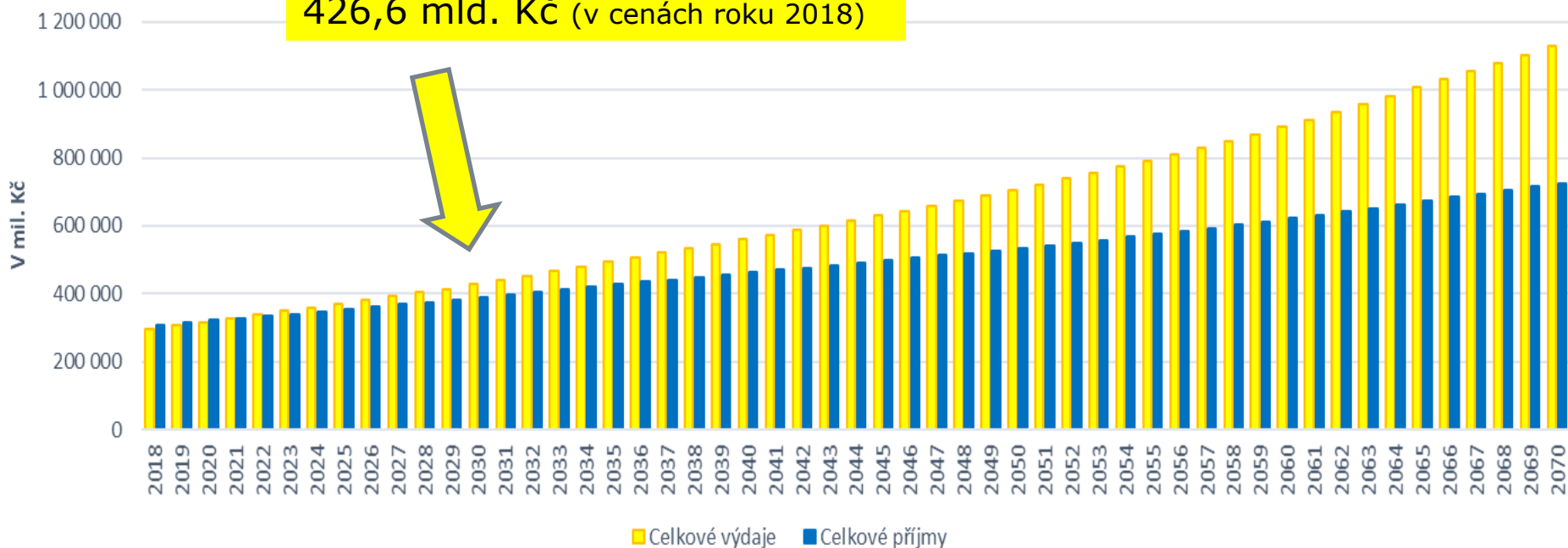
Výdajové

- ➔ Výdaje modelovány pomocí věkově specifických výdajových profilů, zvláště pro muže a zvláště pro ženy
- ➔ Použita **hypotéza zdravého stárnutí**, kdy prodlužující se očekávaná doba dožití se jen částečně transformuje do roků života prožitých v nemoci či se zdravotním omezením. V základní variantě **předpoklad konstantního podílu zdraví a nemoci (*konstantní podíl HLY na LE*)**. Aplikováno pouze na výdajový profil přeživší populace.
- ➔ Zohledněna významnost nákladů souvisejících s úmrtím -> oddělené věkově specifické výdajové profily pro 2 skupiny populace
- ➔ **Důchodová elasticita menší než 1**
- ➔ **Technologie**, nové léčebné postupy a léčiva a konvergence platů ve zdravotnictví – použit expertní odhad MF **přírůstku k míře růstu pouze 0,012** (z literatury plyne až **0,018**)

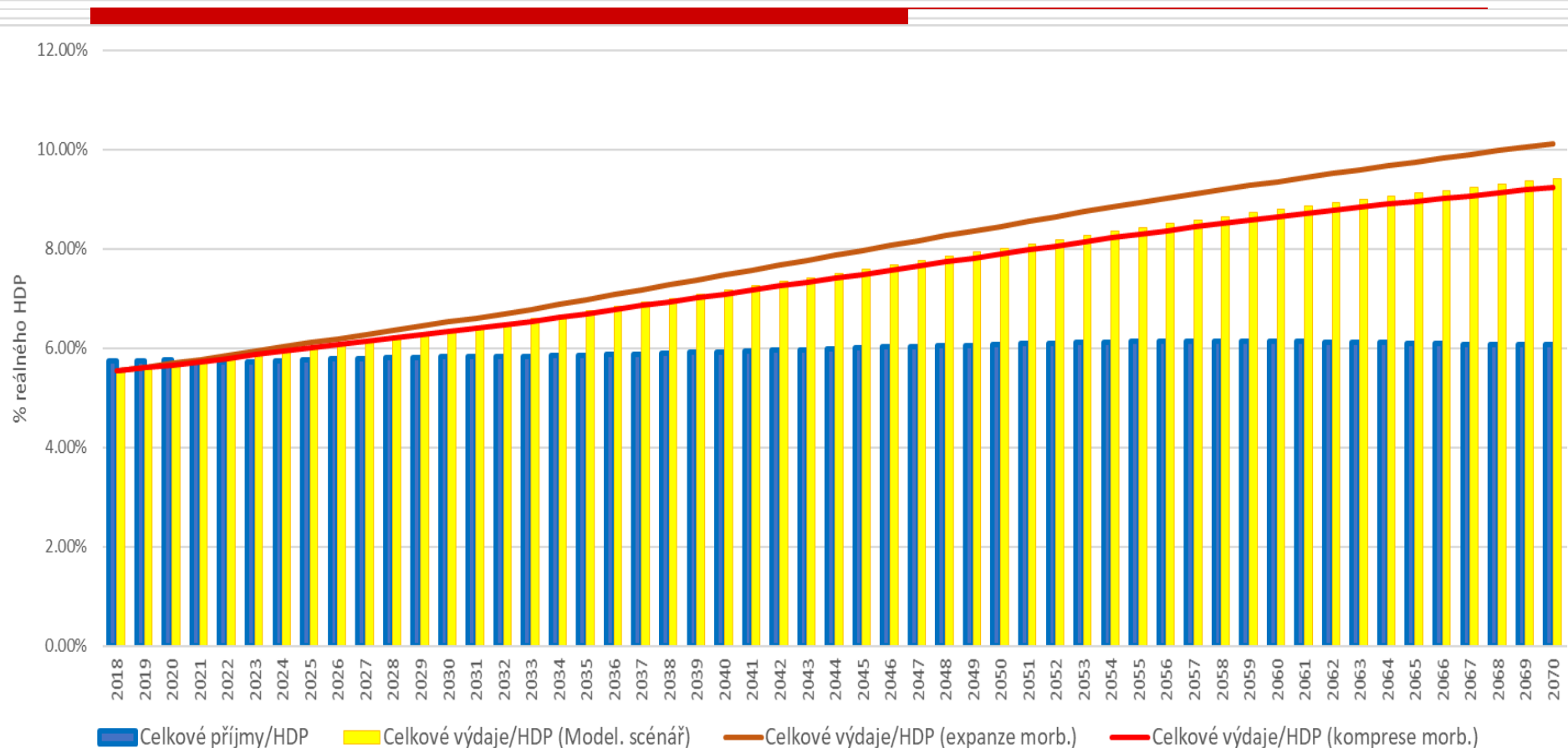

Projekce výdajů systému v.z.p. ve stálých cenách 2018

Odhad výdajů v.z.p. v 2030:
426,6 mld. Kč (v cenách roku 2018)

Výdaje v.z.p. – různé scénáře vývoje morbidity

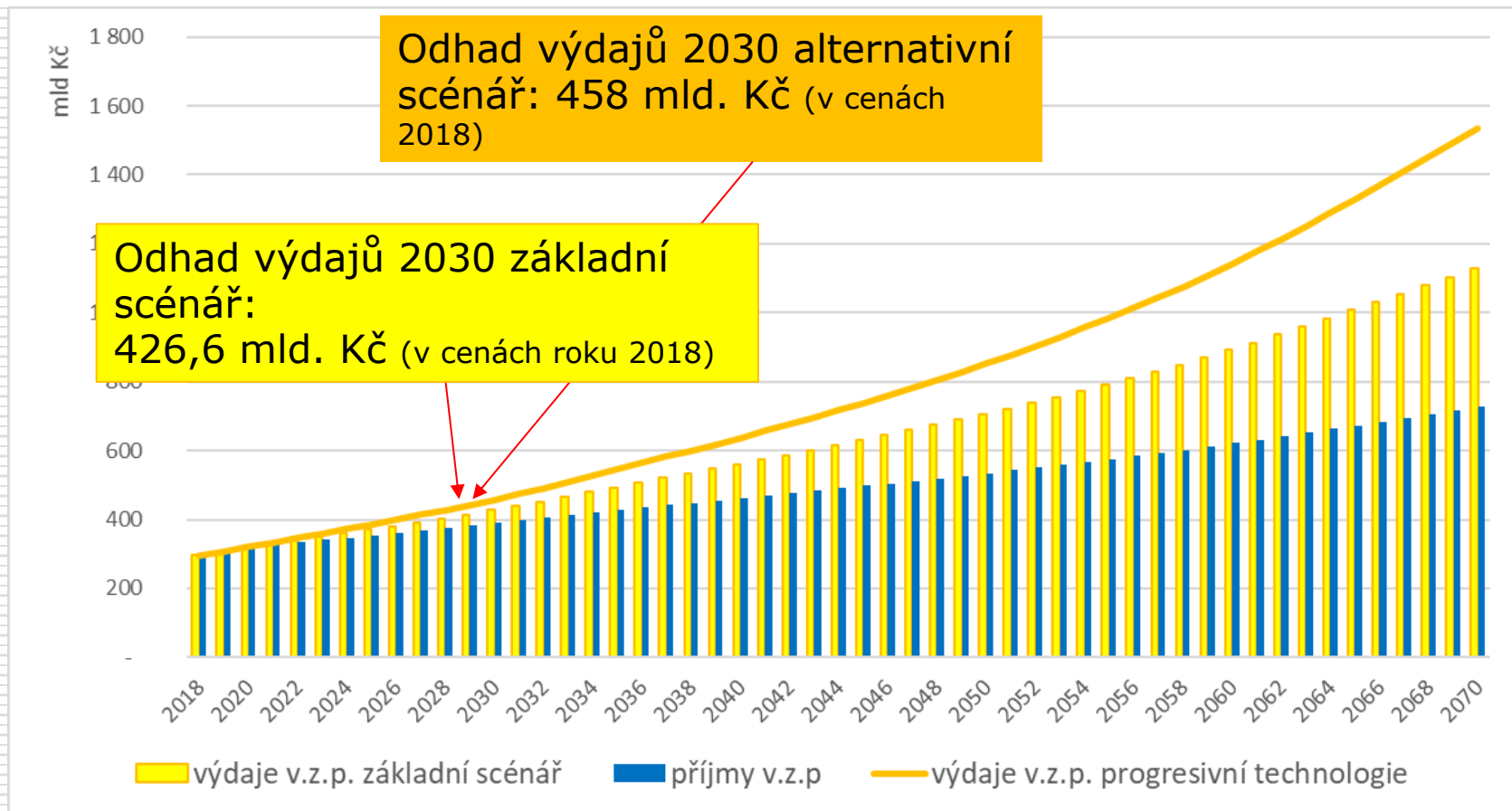

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

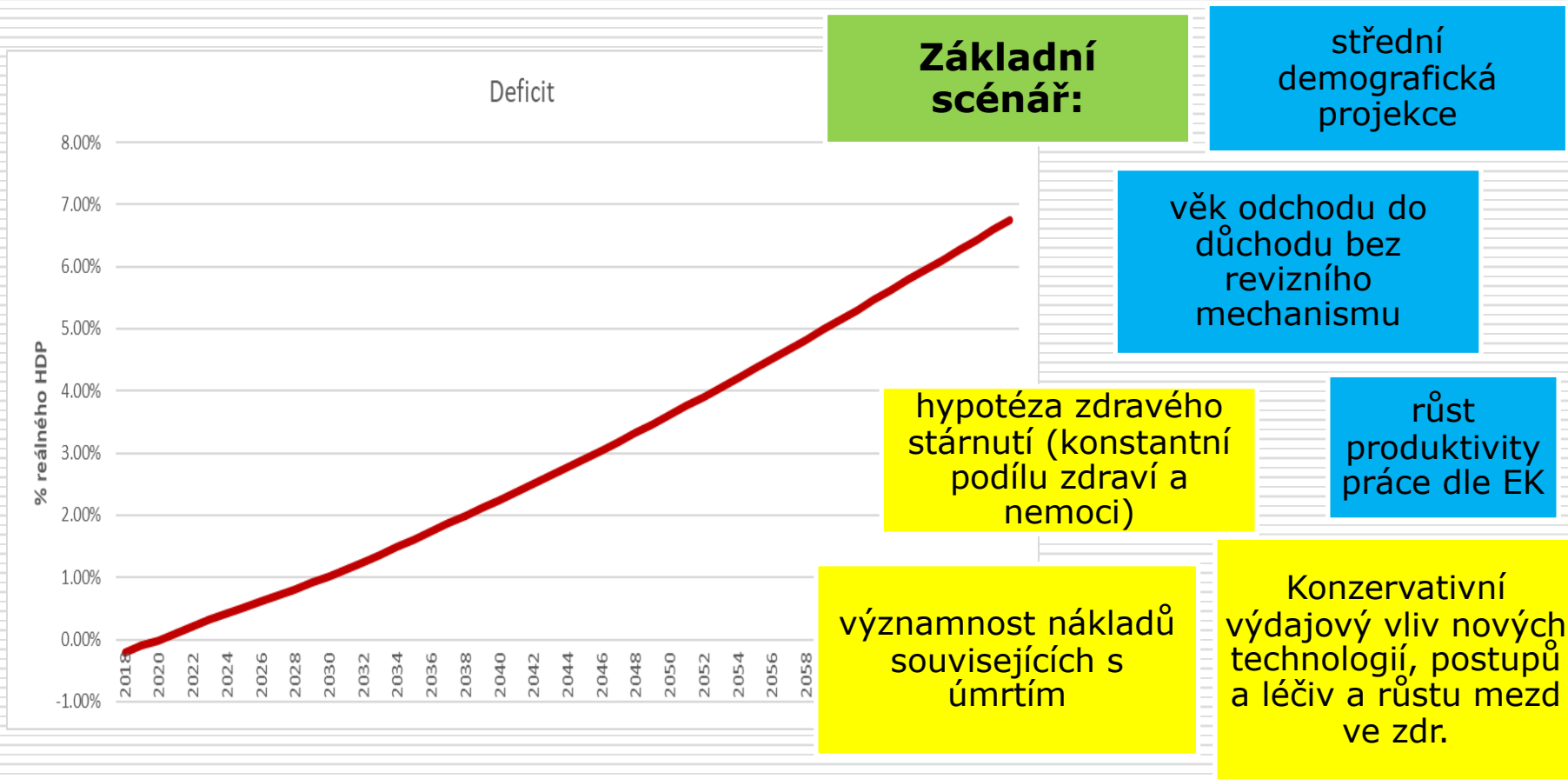
Výdaje v.z.p. při alternativním scénáři: technologie, léčivé postupy, růst platů ve zdravotnictví... přírůstek k míře růstu výdajů na pojištěnce 0,018

Projekční předpoklady modelu

Bilance v.z.p. - mezera mezi příjmy a výdaji jako % HDP

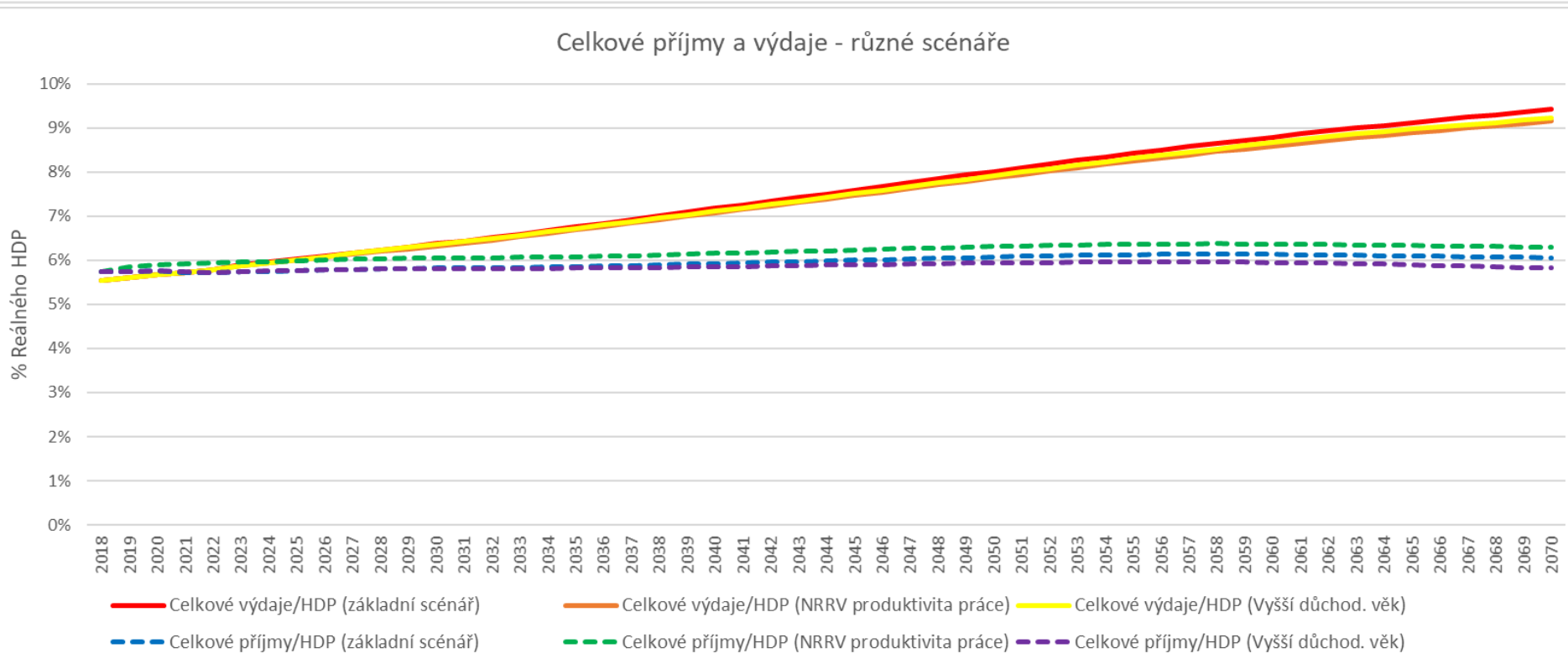

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

Bilance v.z.p. – různé makroekonomické scénáře

I při optimistickém scénáři makroekonomického vývoje bude postupně docházet k nerovnováze mezi příjmy a výdaji systému v.z.p.

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová

25

Děkuji Vám za pozornost.

CZEM

Centrum zdravotní ekonomie
a managementu při Univerzitě Karlově

Institut ekonomických studií FSV UK
PhDr. Lucie Bryndová